

## Zdravstvo

[Sistem zdravstvene zaštite](#)

[Zdravstveno osiguranje i osiguranje u slučaju nesreće](#)

[Medicinsko zbrinjavanje](#)

[Trudnoća / Porođaj](#)

[Psihičko zdravlje](#)

## Sistem zdravstvene zaštite

U Švicarskoj je sistem zdravstvene zaštite vrlo dobro razvijen. Svi stanovnici su obavezno i obimno osigurani od nesreća i bolesti. Mnogobrojne ljekarske ordinacije, apoteke i bolnice su nadležne za zdravstveno zbrinjavanje.

### Sistem osiguranja

Svi stanovnici u Švicarskoj moraju biti osigurani od nesreća i bolesti. Osoba koja se doselila mora u roku od 3 mjeseca zaključiti ovo osiguranje. Djeca se moraju osigurati u roku od tri mjeseca od dana rođenja. Obavezna osiguranja su regulisana zakonom. Svi osiguranici imaju pravo na istu medicinsku njegu.

### Finansiranje

Švicarski zdravstveni sistem finansiraju zajedno: država (savez, kantoni i opštine), poslodavci i fizička lica. Fizička lica plaćaju mjesečnu premiju za zdravstveno osiguranje i osiguranje od nesreća. Visina premija se utvrđuje svake godine i različita je po kantonima. Osoba, koja se razboli ili doživi nesreću, mora učestvovati u troškovima liječenja: Iznos predviđen u polisi koji se plaća kod prvih računa (Franchise) i dodatno 10% od iznosa svakog računa (Selbsbehalt). Postoji godišnji maksimalni iznos koji sami preuzimamo.

### Oslobađanje od obaveze zdravstvenog osiguranja

U Švicarskoj svaka osoba koja živi ili radi mora imati zdravstveno osiguranje. U posebnim slučajevima moguća je iznimka – na primjer, ako imate dobro osiguranje u inozemstvu ili radite u Švicarskoj samo kratko vrijeme.

U kantonu Appenzell Ausser Rhoden zahtjeve provjerava „Zajednička ustanova KVG“ u Oltenu. Važno: zahtjev se mora podnijeti u roku od 3 mjeseca nakon dolaska ili početka rada.

Trajanje oslobađanja ovisi o pojedinačnom slučaju. Sve informacije i online obrazac nalaze se na: [www.kvg.org](http://www.kvg.org)

### Prevođenje

Nije jednostavno kada se na stranom jeziku mora razgovarati sa ljekarima, apotekarima i medicinskim osobljem. Zato neke bolnice nude besplatno prevođenje od strane interkulturalnih prevodilaca, koji su obučeni za ovaj posao. Potrebno je da se pacijenti pravovremeno lično informišu o ovim uslugama.

**Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)**

[www.hallo-ar.ch/hr/zdravstvo/sistem-zdravstvene-zastite](http://www.hallo-ar.ch/hr/zdravstvo/sistem-zdravstvene-zastite)

## Zdravstveno osiguranje i osiguranje u slučaju nesreće

Osobe koje u Švicarskoj moraju imati zdravstveno i osiguranje u slučaju nesreće. Ova privatna osiguranja preuzimaju troškove u slučaju nesreće, bolesti ili trudnoće. Oba osiguranja se moraju zaključiti u prva tri mjeseca po doseljenju.

### Zdravstveno osiguranje (obavezno osiguranje)

Svi stanovnici Švicarske moraju nužno sami zaključiti zdravstveno osiguranje (obavezno osiguranje, Grundversicherung). Onaj ko se doselio u Švicarsku ima za to tri mjeseca vremena. Ukoliko se neko u tom tromjesečnom periodu razboli, troškove mu retroaktivno preuzima osiguranje. Obavezno osiguranje nude mnoga privatna zdravstvena osiguranja (Krankenkassen). Izbor zdravstvenog osiguranja je slobodan. Zdravstvena osiguranja moraju prihvatiti sva lica koja imaju prebivalište u Švicarskoj. Osiguranici plaćaju mjesečnu premiju. Visina premije se razlikuje u zavisnosti od toga kod kojeg ste osiguranja osigurani i koju vrstu osiguranje ste uzeli. Zato vrijedi uporediti ponude za osiguranje. Zdravstveno osiguranje možete promijeniti samo jednom godišnje (novembar). Obavezno osiguranje ne pokriva samo troškove kada ste bolesni, nego i u slučaju trudnoće i porođaja. Usluge su regulisane zakonom. Upozorenje: Troškove za liječenje zuba ili za kupovinu naočala najčešće morate platiti sami.

### Osiguranje u slučaju nesreće

Zaposlene osobe, koje rade više od 8 sati sedmično, su automatski osigurane od nesreće za vrijeme rada i u slobodno vrijeme od strane poslodavca ili poslodavke. Ko radi manje od 8 sati nije osiguran od nesreće u toku slobodnog vremena i mora se sam osigurati. Ovo se odnosi i na samostalne preduzetnike i sve osobe koje nisu u radnom odnosu. Osobe koje nisu u radnom odnosu moraju se osigurati od nesreće u njihovom zdravstvenom osiguranju. Samostalni preduzetnici se mogu osigurati i kod nekih drugih osiguravajućih društava. Osigurana lica moraju plaćati mjesečne premije. Kod zaposlenih se premije odbijaju direktno od plate.

## **Smanjenje premije**

Ako ne možete priuštiti plaćanje premija zdravstvenog osiguranja, možda imate pravo na sniženje premije za osnovno osiguranje. Da biste dobili sniženje, morate svake godine podnijeti zahtjev do 31. ožujka. Ako se zahtjev odobri, sljedeće godine ćete plaćati manje premije. Za osobe koje su kasnije došle iz inozemstva u kanton, primjenjuju se posebna pravila. Mogu podnijeti zahtjev i nakon ovog roka, ali samo u istoj godini kada su došli. Institut za socijalno osiguranje (SOVAR) pruža informacije o sniženju premija i prihvaća prijave putem interneta.

## **Dodatno osiguranje uz obavezno zdravstveno osiguranje**

Uz obavezno osiguranje možete dobrovoljno zaključiti i dodatno osiguranje (Zusatzversicherung). Ovo osiguranje pokriva troškove koji nisu obuhvaćeni obaveznim osiguranjem kao što su, na primjer, stomatološke intervencije. Dodatno osiguranje nude skoro sva osiguravajuća društva za zdravstvo. Zdravstvena osiguranja odlučuju o tome da li će nekoga osigurati i pod kojim uslovima.

## **Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)**

[www.hallo-ar.ch/hr/zdravstvo/zdravstveno-osiguranje-i-osiguranje-u-slucaju-nesrece](http://www.hallo-ar.ch/hr/zdravstvo/zdravstveno-osiguranje-i-osiguranje-u-slucaju-nesrece)

## Medicinsko zbrinjavanje

Osoba, koja se razboli ili doživi nesreću, treba se najprije obratiti kućnom ljekaru. Za manja oboljenja ili povrede se i u apoteci može dobiti pomoć. Samo u situaciji kad se radi o teškim i hitnim slučajevima, potrebno je otići direktno u bolnici.

### Trijažna služba / Medicinsko savjetovanje putem telefona

Treba li vam doktorica ili doktor za medicinski savjet? Nazovite broj 0844 55 00 55, 365 dana u godini, 24 sata dnevno.

Stručno osoblje trijažne službe vam je na raspolaganju kada vaš liječnik nije dostupan. Dobit ćete telefonske savjete od obučenog osoblja.

### Apoteke

U apotekama se prodaju lijekovi za koje je potreban recept od ljekara. Mešutim, u apoteci ima i drugih lijekova koji su u slobodnoj prodaji. U slučaju lakšeg oboljenja preporučuje se odlazak u apoteku. Apotekari su dobro obrazovani stručnjaci i mogu dati savjete. U svakoj regiji je jedna apoteka uvijek dežurna. Pozivom na telefon 0800 300 001 besplatno se saznaje koja je apoteka dežurna.

### Kućni ljekari / dječiji ljekari

U Švicarskoj mnogi ljudi imaju kućne/porodične ljekare (Hausarzt). Ovi ljekari poznaju istoriju bolesti pacijenta i zato ih treba kod zdravstvenih problema odmah kontaktirati. Za djecu postoje dječiji ljekari (pedijatri). Ako je to neophodno, kućni ljekar upućuje pacijenta specijalistima ili u bolnicu. Direktno u bolnicu se ide samo u teškim hitnim slučajevima. Za sve ostale hitne slučajeve, izvan radnog vremena kućnih ljekara, postoji u kantonu centralni broj na koji se može zvati 24 sata dnevno: **0844 55 00 55**). U slučaju akutne opasnosti po život, kantonalni centar za hitne pozive 144 će biti alarmiran za vas.

### Zubari

Pacijenti plaćaju stomatološke usluge najčešće sami. Međutim postoji mogućnost da se sa odatnim zdravstvenim osiguranjem pokrije dio stomatoloških troškova (Zusatzversicherung). Djeca koja idu u školu imaju pravo na jednu besplatnu kontrolu kod zubara. Informacije o tome pruža škola.

## **Bolnica / hitne službe**

U većini slučajeva ljekari prijavljuju pacijenta za liječenje u bolnici. Izuzetak su vanredne i hitne situacije u kojima se treba direktno otići u hitnu službu bolnice. Ukoliko je situacija opasna po život pacijenta i po njega treba da dođe ambulantno vozilo, potrebno je pozvati hitnu pomoć na telefon 144. Za lakše hitne slučajeve su nadležni kućni ljekari.

## **Kućna njega**

Osobe, koje su bolesne i kojima je potrebna njega kod kuće i pomoć u domaćinstvu, mogu se obratiti službi za zdravstvenu negu (Spitex). U ovom slučaju stručne osobe posjećuju pacijante kod kuće i pružaju im potrebnu zdravstvenu negu ili pomoć u domaćinstvu. Spitex pruža usluge osobama koje su oboljele, doživjele nesreću, imaju komplikacije u trudnoći i poslije porođaja ili osobama koje imaju staračke tegobe. Obavezno osiguranje (Grundversicherung) preuzima djelimično troškove ove njege.

## **Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)**

[www.hallo-ar.ch/hr/zdravstvo/medicinsko-zbrinjavanje](http://www.hallo-ar.ch/hr/zdravstvo/medicinsko-zbrinjavanje)

## Trudnoća / Porodaj

Trudnice nisu u obavezi da plaćaju preglede za vrijeme trudnoće. Troškove porođaja preuzima zdravstveno osiguranje. Po rođenju djeteta roditelji mogu dobiti besplatne savjete.

### Usluge kod trudnoće i porođaja

Troškove medicinskih pregleda za vrijeme trudnoće i usluga oko porođaja preuzima zdravstveno osiguranje (Grundversicherung). Tu su uključene redovne kontrole prije porođaja, porođaj i podrška koja je potrebna poslije porođaja. Trudnice se trebaju na vrijeme obratiti ljekaru ili babici. Bolnice i babice nude kurseve pripreme za porođaj (Geburtsvorbereitungskurs). Postoje posebni kursevi za migrantkinje. Porođaji se mogu odvijati u bolnici, porodilištu ili kod kuće.

### Poslije porođaja

U Švicarskoj je uobičajeno da se roditelji savjetuju poslije rođenja djeteta. Savjetovališta za majke i očeve (Mütter- und Väterberatungsstelle) pružaju informacije o razvoju, ishrani i njezi beba. Savjeti su besplatni. Ljekari i babice pružaju informacije o neophodnim pregledima za majku i dijete. Veoma je važno da je dijete osigurano za slučajeve bolesti ili nesreće. Ovo osiguranje (Grundversicherung, Unfallversicherung) se treba zaključiti najkasnije 3 mjeseca po rođenju. Poželjno je da se ova osiguranja zaključe još i prije rođenja djeteta.

### Vakcinacije / cijepljenje

Preporuka je da se djeca pravovremeno vakcinišu protiv određenih bolesti. Međutim, vakcinacije nisu obavezne. U većini slučajeva obavezno zdravstveno osiguranje (Grundversicherung) preuzima troškove vakcina koje su preporučene. Dječiji ljekari (pedijatri) i osobe iz savjetovališta za majke i očeve daju više informacija o vakcinisanju.

### Prekid trudnoće (abortus)

U Švicarskoj je prekid trudnoće dozvoljen u prva 3 mjeseca trudnoće. Nakon napunjenih 12 nedelja trudnoće abortus je moguć samo ako je ugroženo fizičko ili psihičko zdravlje žene, što mora biti potvrđeno od strane ljekara. Osoba koja razmišlja o prekidu trudnoće ima pravo na besplatne konsultacije kod stručnih osoba. Djevojke mlađe od 16 godina se moraju obratiti na određeno specijalizovano savjetovalište. Troškove ovih medicinskih usluga preuzima zdravstveno osiguranje.



**Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)**

[www.hallo-ar.ch/hr/zdravstvo/trudnoca-porodaj](http://www.hallo-ar.ch/hr/zdravstvo/trudnoca-porodaj)

## Psihičko zdravlje

U Švicarskoj se ne pravi razlika između psihičkih i fizičkih bolesti. Zdravstveno osiguranje preuzima troškove liječenja duševno oboljelih osoba koje se liječe kod specijalista ili borave u klinici.

### Podrška i savjeti

U Švicarskoj ima mnogo stručnih osoba koje pomažu u teškim ličnim i porodičnim situacijama. Obavezno zdravstveno osiguranje (Grundversicherung) preuzima troškove liječenja psihičkih oboljenja kod priznatih stručnjaka kao što su psihijatri. Liječenja u klinikama su takođe plaćena. Ako neko ima probleme, može se besplatno obratiti anonimnom savjetovalištu "Dargebotene Hand", bilo telefonom, mailom ili chatom (telefon 143, [www.143.ch](http://www.143.ch)). I kućni ljekari mogu pomoći. Ako se neka osoba nalazi u akutnoj opasnosti po samu sebe ili po druge osobe, onda se mora brzo reagovati. U ovim situacijama pomaže i policija (telefon 117).

### Djeca i mladi

Mladi ljudi, koji imaju psihičke probleme, mogu se u prvom koraku obratiti psihološkoj službi za mlade (Jugendpsychologischer Dienst). Roditelji koji su zabrinuti za svoju djecu mogu se obratiti ovoj službi. Besplatnu i anonimnu podršku za djecu i mlade pruža SOS telefon za djecu (Kindernotruf) bilo telefonski, mailom, chatom, (telefon 147, [www.147.ch](http://www.147.ch)).

Za psihijatrijske hitne slučajeve kod djece i adolescenata, Dječje i adolescentne psihijatrijske službe (KJPD) u St. Gallenu dostupne su tokom radnog vremena. Centar za zaštitu djece Dječje bolnice Istočne Švicarske dostupan je 24 sata dnevno besplatno na telefonski broj 0800 43 77 77.

### Zavisnost

U slučaju bolesti zavisnosti, savjetovališta za zavisnosti mogu pomoći. Savjetovališta za pitanja zavisnosti Suchtfragen AR nudi besplatne i povjerljive savjete i podršku. Čak i ako ste zabrinuti za članove porodice ili bliske osobe, možete se obratiti ovim savjetovalištima. Zavisnosti nisu ograničene samo na alkohol ili drogu. Savjetovališta također pomažu kod drugih zavisnosti, kao što su kockanje, kupovina, internet i poremećaji ishrane. Pitanja se mogu postaviti i putem e-pošte ili WhatsAppa na broj 076 725 13 41.

**Trauma**

Osobe, koje su u životu imale traumatične doživljaje i ne mogu da prevaziđu posledice toga, trebaju se obratiti stručnim licima za dobijanje odgovarajuće podrške. Traume su psihička oboljenja koja treba shvatiti ozbiljno. Pored ponuda za savjetovanja i podršku kod psihičkih problema i bolesti postoje i specijalna kontaktna mjesta i liječilišta za žrtve rata i zlostavljanja.

**Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)**

[www.hallo-ar.ch/hr/zdravstvo/psihicko-zdravlje](http://www.hallo-ar.ch/hr/zdravstvo/psihicko-zdravlje)